

Na jednoj višoj stepenici evolucije vidimo homoerotsku privlačnost kod Platona i Aristotele. Njihove analize situiraju ovaj fenomen u određen socijalni kontekst. Čovek stiče utisak iz njihovih razmišljanja da ljubav među muškarcima nije posledica božanske manje, opsednutosti, kao ljubav prema ženi. Ona je iskušenje svakog muškarca a naročito između učitelja i daka. Ta je privlačnost po Platonu od ogromnog kulturnog značaja pošto potiče mladiće na sticanje znanja pa bi bila dobra i u ratu u jedinicama u kojima bi se ljubavnici takmičili u junaštvu da bi ih partneri više voleli.

Svesno odricanje homoerotske privlačnosti po Platonu dostupno je samo filozofu.

Ovakvo razlikovanje između ljubavi prema ženi koja je izazvana božanskom manjom i među muškarcima o čijem se poreklu filozofi ne izjašnjavaju ali je prihvaćena kao normalna (?), je predznak kasnije hrišćanske podele na božansku i zemaljsku ljubav, vezanu za čisto i prljavo. Radi se o prevazilaženju i potiskivanju analnog parcijalnog nagona i njegovu sublimaciju. Taj napredak u onom što nazivamo zrelošću psihičkog aparata, u folkloru, mitologiji i svakodnevnom životu otvara perspektive sublimacija kako na polju nauke tako i umetnosti i stvara nove uvide i odnose u društvu.

Ljubav kao individualno zadovoljstvo i strast među smrtnicima opisali su tek Katul i Propercije, kojima je Amorova strela i mistično oplodavanje smešno i priznaju samo čulno zadovoljstvo kao svoju samostalnu želju zbog koje su srečni i pate. Ljubav prema libertini, naslednici hetere, koja prodaje svoju ljubav i koja je za razliku od njih promenila socijalni status ljubimice boga, koja je kao Frina na Afroditin dan izlazila gola iz morske pene uz divljenje mase sveta okupljene pred njenim hramom, dobija nov kvalitet.

U stvaranju ljubavi strasti važnu ulogu igra oralni i analni parcijalni seksualni nagon. Psihoanaliza ih zove pregenitalnim pošto se javlja u tim fazama odnosa prema objektu ljubavi. Ovakav razvoj ljubavi, koja negira biološku funkciju rasplodavanja, nastaje kod čoveka kao potreba koja, zajedno sa oralnim parcijalnim nagonom, prelazi u zrelu genitalnu seksualnost.

Fiksacija ili regresija na parcijalni nagon, sa potrebom da se odreaguju, nazvali smo seksualnim nastranostima, koje se danas češće javljaju kao individualne i isključive. Potiskivanje, kao i elaboracija pregenitalnih parcijalnih nagona u ljubavnoj predigri kao i u sublimaciji, igra u razvoju odnosa prema objektima sličnu ulogu kao i potiskivanje gladi sa tabuisanim predmetima. I jedna i druga socijalna zabrana igraju sličnu ulogu u razvoju pojedinca i društva. Taj protivbiološki socijalni razvoj odnosa čoveka prema objektima prevazilazi se investicijom u polne organe, kao što to biva u zreloj genitalnoj ljubavi koja podržava biološko naslede. Potisnuto pregenitalno se, međutim, pomera ili projektuje i igra važnu ulogu kao nesvesna komponenta našeg ponašanja i mišljenja. Tako je nastala nebeska i zemaljska ljubav. Čovek je počeо da se otuduje od svoje biološke prirode i da je doživljjava kao nešto niže i nedostojno, nje pokušava da se odrekne i da je krije, pošto nije u stanju da se nije odrekne u potpunosti kao ni hrane. Stid i osećanje krivice koje su ostale čine one unutrašnje konflikte koje čovek na svakoj etapi razvoja i običajima pronadenim u pojedinim kulturama treba da reši sam.

Kod kasnorimskih pesnika ljubav-prljanja dolazi do izražaja. Ona je individualna ne više prema boginji, niti od nje polazi u kompleksnom obliku upućena prema libertini. Ona nema veze sa oplodavanjem pa ni sa brakom. Libertina je još uvek potomak svete prostitutke, ali odigrava drugu socijalnu funkciju, ona više nije božanski čista kao Frina a pesnik je i voli i mrzi.

Katul, govoreći o svojoj Cintiji, kaže:

»...došlo mi, eto, prohvet da pijem iz jezera« i još:  
»...žena zabačena vela, što slobodno hodi  
bez pratiće i straha, to mi se eto, svidi«

Prostitucija nije više sveta. Ona uživa u društvu loš glas, ali to je ono što pesnika privlači, kao što će to biti slučaj i u daljem razvoju. Povučena rimska matrona ne nadahnjuje pesnike ali zato telesna ljubav prestaje poželjna. Pesnik je postao ličnost i stao na mesto božanstva i njegovog sveštenika. U uglednim porodicama Rima još uvek se u svadbenim svečanostima devičanstvo žrtvuje odgovarajućem božanstvu u obliku drvenog kipa.

Negirajući ulogu boga u ljubavi i prelasku iz hetere u libertinu, kao što ime libertina kaže, ona se oslobada i moralnih imperativa svoga vremena i postaje borac za nove odnose u konzervativnom Rimskom društvu i postepeno postaje neka vrsta borca za ženska prava i kao takva uzor omladine. Ona se kupa i posipa mirisom, ona se bavi pesništvom i muzikom za razliku od rimske matrone koje su se sve više povlačile iz javnog života u gineceume, uzore muslimanskih harema. Ona identifikacijom povlače sa sobom i mlade rimljankine željne slobode ali isključene iz javnog života, umetnosti i kulture, bez prava na lični život i zadovoljstva.

Put sticanja individualnosti pesnika odvija se poznatim mehanizmom vraćanja ranije investiranog narcizma u objekte i tako se stvara sekundarni narcizam. Tako se čovek oslobada zavisnosti od bogova iz animizma i paganskog mnogoboštva i počinje da prepozna svoje sopstvene moći i osećanja, a ne više da njima upravlja božanstvo.

Pošto je srednji vek u Evropi prekinuo spontani razvoj ovog odnosa u životu i umetnosti, u ranoj renesansi pojavio se novi tip božanske ljubavi koju je, s jedne strane uved Dante po ugledu na klasiku, pod uticajem crkve s druge Petrarka, oslanjajući se, na pesme trubadura koji su osećanja krivice ondašnja teološka shvatanja ljubavi prevazišli pronašavši spontano ponovo ljubav, obožavanje bez telesnog dodira. Otkrovenje je bilo toliko silno da je recepcija Petrarkine poezije postala kao žed u pustinji, pa su njegove pesme isle od usta do usta do obožavane Laure, brže nego što su do nje stigle napisane. Malo je bilo vitezova i pesnika koji su u životu mogli da se odreknu telesne privlačnosti, ali je slika takvog »savršenog« viteza i hrišćanina lebdela pred očima mnogih koji su pokušali da se identifikuju s njima u životu i tako se spasu osećanja krivice. Ona je postala dostupna i sveštenicima i kaluderima koji su smeli da se zaljubljuju i pišu pesme, pa je tako rešen i problem pobožnosti koja više nije bila u suprotnosti sa nebeskom ljubavu.

Zadovoljstvo u umetnosti postoji otkad i sama umetnost. Ono je individualno vrlo različito i izazvano svojevrsnim odnosom prema objektima i stvarima, koji je specifičan za mesto i vreme kao i za vrstu umetnosti kako se tokom vremena klasificovala. Umetnici u potrazi za inspiracijom pronalaze sve nova i nova područja i osvetljavaju ih svojim emocionalnim potrebama, koje zovemo senzibilitetima u nedostatku boljeg izraza. Pokušali smo da ispitamo šta se pod tim imenom podrazumeva osnovljajući ovog puta po strani problem šta ono menja u svesti ljubitelja svojom manifestnom slikom.

Pokušali smo da pratimo hominizaciju ljubavnih odnosa a čoveka od prvih znakova investicije njegovih uobičajenih potreba razmnožavanja, koji se nalaze u pisanoj literaturi i tradicijama u antropologiji. Pokazalo se da su promene koje su usledile tokom elaboracije seksualnog nagona kod čoveka, dovele i do izmena kako bračnih i socijalnih odnosa, tako i progresivnog upoznavanja čoveka s njima i menjanja načina ponašanja i procene njihovih vrednosti u okviru društva u kulturi u kojoj je čovek živeo.

## sneg tatomi toroman

### NEMOĆ I

Bezumni smeh koji dolazi iz zidova predstavlja Ministra Mazohistu koji želi da bude predsednik ove pesme  
On daruje svoje birače jednim glasnim uzdahom i više govor i šapuće  
Postoji samo jedan mozak to je Mozak Nemoći  
on je izmislio želju i prodao nam je jeftino  
Blažena nemoć nas opija svojim vinom svežeg straha pretvara nas u meke pernate jastuke

Možete baciti bombu u usta nemoći ona će vam pljunuti lubenicu u glavu

nemoć je moćna

Ako budem poslušan proglašiće me za cara i onda će užasno smrdeti rojevi muva će dolaziti da mi se poklone a ja će ih hvatati i jesti onako mlade sveže i debele

Hoću da budem ismejan Hoću da me sažaljevate

Ja sam umorni bokserski šampion ja sam glavobolja koja mrzi nadu

Proglašavam sebe za medicinski fenomen bez dva zuba

NEMOĆ II  
jutro se razlistava i uvija svoj vrat u miris svežeg hleba  
moje noge lupaju po asfaltu  
jednooki mesec koji umire posmatra me sa mnogo stida veter  
zadiže haljine moje tuge  
senke poput pucnja skaču na moje lice ubijaju slepe miševe  
i krvožedne pesme

Ludi Pesnik pokušava da plaeči ali mu se lice gužva kao stara hartija njegove ruke lete kao noževi a njegov lepljav glas  
se vrti u sopstvenom kaveznu tišine

da li će on ikada reći

Ludi Pesnik nudi svoj pogled  
i svoje slomljeno telo poetskog kriminalca  
i kamenu noćnu košulju u kojoj izgleda kao kaktus

### SNEG

Genije snega je došao

Deci ispadaju zubi dok gledaju kako se spušta

Sneg! Sneg!

Policaci ga donose svojim ranjenim ljubavnicima

Sneg! Sneg!

Vrata kosmosa su otvorena

Sneg oblači zemlji ludačku košulju